

Netwerk
Kennissteden
Nederland

Reactie Netwerk Kennissteden Nederland op wetsvoorstel “Internationalisering in balans”

Hiermee reageren de kennissteden vertegenwoordigd in het [Netwerk Kennissteden Nederland](#) (NKN) op het wetsvoorstel “Internationalisering in balans”. Onze reactie focust zich op het rechtstreekse belang van het onderwerp internationalisering voor de kennissteden en op de taken die voortvloeien uit het zijn van kennisstad. Deze reactie is dus namens de gemeenten die lid zijn van het NKN; onze leden UNL en VH brengen zelf hun visie in. Het NKN vraagt hierbij ook aandacht voor de fundamentele bezwaren en uitvoeringstechnische kwesties die door de koepels van hoger onderwijsinstellingen worden ingebracht.

De kennissteden zijn er trots op universiteiten en hogescholen in hun stad en regio te hebben. Rondom de instellingen heeft zich bedrijvigheid ontwikkeld op campussen en innovatiedistricten, waardoor kennisintensieve ecosystemen zijn ontstaan waarin met nieuwe kennis vernieuwende producten, diensten en economische activiteiten worden ontwikkeld voor de maatschappelijke opgaven die op ons afkomen. Dit met positieve impact op zowel de welvaart als het welzijn van de kennissteden en de regio. De blijvende (toe)stroom van (internationaal) talent en studenten naar en binnen deze ecosystemen is cruciaal om deze positie te handhaven en verder uit te bouwen. De instroom van voldoende (inter)nationaal talent en studenten naar onze Nederlandse, internationaal gerenommeerde instellingen, is dan ook belangrijk voor de kennissteden en -regio’s en Nederland als geheel.

De keuzes die door en voor hoger onderwijsinstellingen worden gemaakt, hebben direct impact op de steden en moeten door de steden worden gefaciliteerd uit hoofde van hun gemeentelijke taken. Daarom hebben de universiteiten en hogescholen en de betreffende steden zich ook verenigd in dit netwerk. We hebben een gezamenlijk belang bij het faciliteren én zo nodig beheersen van de instroom van internationale studenten.

➤ Positief over de keuze voor maatwerk

De aanleiding voor het wetsvoorstel is dat de instroom van internationale studenten in sommige steden een grote vlucht heeft genomen en dat instellingen onvoldoende instrumenten in handen hebben om de instroom te beheersen. Het NKN erkent dit en begrijpt dan ook dat er instrumentarium wordt geïntroduceerd waarmee instellingen – waar dit nodig is – de instroom kunnen beheersen om internationalisering in balans te brengen.

In onze brief van 9 februari 2023 aan Minister Dijkgraaf hebben we gepleit voor maatwerk bij deze regulering. Maatwerk omdat er grote verschillen zijn in de mate waarin het voor steden mogelijk is de instroom van internationale studenten te accommoderen en hoe dit internationale talent na de studie zich een weg vindt naar de (Nederlandse) arbeidsmarkt. Het NKN is positief dat met dit wetsvoorstel maatwerk mogelijk wordt gemaakt.

➤ **Gemeenten betrekken bij brede regie**

In het wetsvoorstel wordt de regie over de instroom van internationale studenten bij de instellingen gelegd. Dit heeft onze instemming. Ook zijn we positief dat wordt gesproken over regionaal en sectoraal maatwerk, zodat sprake is van afstemming in en rond de kennissteden waar meestal meerdere instellingen zijn gehuisvest.

Echter hoewel in de Memorie van Toelichting is aangegeven is dat er door de instellingen een “brede” regie moet worden gevoerd, willen de kennissteden erop aandringen dat alle relevante aspecten in deze regie zullen worden meegenomen. De Nota van Toelichting heeft vooral aandacht voor huisvesting. Maar ook andere aspecten kunnen bepalend zijn voor de “absorptiecapaciteit” van een stad. Allerlei faciliteiten moeten beschikbaar en op orde zijn, zoals transport en mobiliteit, voorzieningen met betrekking tot gezondheid en welzijn. In veel steden is er druk op de schaarse ruimte en faciliteiten, waar ook andere bevolkingsgroepen aanspraak op maken. Wij verzoeken de breedte van de aspecten waarover tussen instellingen en kennissteden afstemming wenselijk is helderder op te nemen in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp en/of dit onderdeel te maken van de bestuurlijke afspraken die parallel aan het wetsontwerp worden voorbereid.

De Memorie van Toelichting vermeldt dat “niet-onderwijspartijen” bij de regie moeten worden betrokken. Wij vragen om gemeenten/kennissteden expliciet op te nemen in de Memorie van Toelichting als gesprekspartner bij de regie van de instellingen.

➤ **Taal, blijfkans en sociale cohesie in de stad**

Het NKN spreekt zich niet uit over de details van de voorgestelde regelgeving op het gebied van taal. Echter in zijn algemeenheid heeft (de regulering van) het aspect “taal” invloed op het leven en het leefklimaat in de stad.

Uit recent onderzoek is gebleken dat alle universiteitssteden op in de top 25 staan van gemeenten met lage sociale cohesie. Taal is essentieel voor sociale cohesie, want taal fungeert als bindmiddel. De impact van de regulering van taal en de taalkeuze gaat verder dan alleen de onderwijsinstelling en heeft een bredere maatschappelijke impact. Ook hier dient in de Memorie van Toelichting meer aandacht voor te komen.

Tenslotte: wij realiseren ons dat het thema “internationalisering” een politiek thema is dat als zodanig wordt bediscussieerd en dat knelpunten kent die om oplossingen vragen. Tegelijkertijd moeten we oppassen dat deze discussie internationale studenten, internationale wetenschappers, en internationale afgestudeerden die in Nederland (willen) werken het gevoel kan geven dat zij niet welkom zijn. Want we hebben alle talent hard nodig in onze arbeidsmarkt, en dit is van grote meerwaarde voor onze maatschappij.

➤ **Gelet op de belangrijke faciliterende rol van de kennissteden dringen wij er op aan dat het Netwerk Kennissteden Nederland goed betrokken wordt in het vervolg van dit traject.**